

Ομιλία του Κοσμήτορα της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ στην τελετή απονομής διπλωμάτων των αποφοίτων του 2016

Κύριε πρύτανη, κύριε Πρόεδρε του ΣΠΜΕ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αγαπητοί μας απόφοιτοι, αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες, αγαπητοί γονείς και συγγενείς των αποφοίτων,

Εκ μέρους της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ σας καλωσορίζω στη σημερινή μας γιορτή. Θα ήθελα, στην αρχή της ομιλίας μου να ευχαριστήσω το προσωπικό της Γραμματείας για την οργάνωση της γιορτής, που δεν ήταν εύκολη. Ακόμη, ευχαριστώ τους μουσικούς για την εθελοντική συμμετοχή τους. Ευχαριστώ τέλος τον Πρόεδρο του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών και τον Πρύτανη που είναι μαζί μας.

Φέτος απονέμουμε 224 διπλώματα πολιτικού μηχανικού. Το καθένα απ' αυτά αποκρυσταλλώνει μια προσωπική πορεία και δουλειά, όχι μόνο των 5 ονομαστικών ετών που ο καθένας σας διήνυσε εδώ, αλλά και πολλών ετών δύσκολης προετοιμασίας για την εισαγωγή στη Σχολή. Ελπίζω και εύχομαι να είναι ο σπόρος, απ' όπου θα πηγάζουν οι δυνάμεις που θα σας εξασφαλίσουν μια δημιουργική επαγγελματική πορεία.

Το κάθε δίπλωμα αντιπροσωπεύει επίσης τη συλλογική προσπάθεια της τάξης σας, των καθηγητών και όλου του προσωπικού της Σχολής, του Ιδρύματος και όλης της ελληνικής κοινωνίας. Ο χρονικός ορίζοντας αυτής της συλλογικής προσπάθειας υπερβαίνει κατά πολύ τη δική σας φοίτηση στο Πολυτεχνείο. Ομοίως, υπερβαίνει και τη δική μας διαδρομή σε αυτό ως δασκάλων. Καλύπτει τη συνολική ιστορία της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών που ξεκινά το 1887. Τότε το ταπεινό Σχολείο των Τεχνών, όπως λεγόταν το Ίδρυμά μας, μετατράπηκε σε ανώτατο με πρακτικώς μια μοναδική σχολή πανεπιστημιακού επιπέδου, τη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών. Από αυτή ξεπήδησαν, δεκαετίες αργότερα, και οι άλλες Σχολές του Πολυτεχνείου.

Είναι μαγικό πως το απλό χαρτί που σε λίγο θα πάρετε μπορεί να αντιπροσωπεύει όλα αυτά, και αυτή ακριβώς είναι η δύναμή του. Τυπικώς πιστοποιεί ότι έχετε την απαιτούμενη επιστημονική και τεχνική γνώση για να αναλάβετε την υπεύθυνη και ευαίσθητη κοινωνική αποστολή που συναρτάται με το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού.

Παλιότερα έφτανε η τυπική πιστοποίηση που το δίπλωμα, ως νομικό έγγραφο, παρείχε. Σήμερα, με την ισοπέδωση στην οποία έχουν επιδοθεί οι κοινωνίες, ελληνική, ευρωπαϊκές και άλλες, δεν αρκεί η τυπική πιστοποίηση αλλά προβάλλει περισσότερο η ουσία: ποιο είναι το Πρόγραμμα Σπουδών, ποιος είναι ο τρόπος διδασκαλίας, ποια είναι η Σχολή, η ιστορία της, η «παρούσα αξία» της, η φήμη των αποφοίτων της, ποιοι είναι οι δάσκαλοί της.

Σας βεβαιώνω, λοιπόν, ότι η ουσιαστική αξία του διπλώματος που θα πάρετε είναι υψηλή και αυτό επικυρώνεται τόσο από τον σεβασμό που ελληνική κοινωνία εξακολουθεί να μας δείχνει, όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς που αξιολογούν και κατατάσσουν τις Σχολές παγκοσμίως. Η κατάταξη του οργανισμού QS του 2016 μας δίνει την 33η θέση παγκοσμίως και την 8η στην Ευρώπη. Δεν είναι μικρή αυτή η διάκριση αν σκεφτεί κανείς πως καμιά ομόλογη Σχολή της Γερμανίας ή της Γαλλίας δεν μας ξεπερνά, ούτε και κανένα άλλο από τα 500 και πλέον Πανεπιστημιακά Τμήματα στην Ελλάδα έχει ανάλογη επίδοση.

Τα 224 διπλώματα που δίνουμε σήμερα προστίθενται στα 15 158 που έχει δώσει διαχρονικά η Σχολή μας. Στα 130 χρόνια της ιστορίας της δεν έπαψε να λειτουργεί και να βγάζει διπλωματούχους ακόμη και στις πιο δύσκολες περιόδους: Στον Ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, στους Βαλκανικούς Πολέμους, στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, στη Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή, στο δικτατορικό καθεστώς της 4ης Αυγούστου 1936, στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τη Γερμανική Κατοχή και τον Εμφύλιο Πόλεμο, στη χούντα των συνταγματαρχών του 1967-74.

Μελετώντας την ιστορία της Σχολής σε περιόδους κρίσης στη χώρα, και παράλληλα βιώνοντας τη σημερινή κρίση, μπαίνει κανείς στον πειρασμό να συγκρίνει τα χαρακτηριστικά κρίσης σήμερα και στο παρελθόν. Επιτρέψτε μου να αναφέρω μερικά από τα σημερινά συμπτώματα κρίσης στη Σχολή και

ευρύτερα, που κι αυτά ενσωματώνονται στο δίπλωμά της. Συμπτώματα που μοιάζει να είναι μοναδικά στην όλη ιστορία της, τουλάχιστον ως προς την έντασή τους.

- Προβάλλουμε το δημόσιο χαρακτήρα του πανεπιστημίου, αλλά παράλληλα περιφρονούμε, αν δεν καταστρέφουμε, τη δημόσια περιουσία του.
- Θέλουμε το δίπλωμά μας να κατοχυρώνει νομικά τα επαγγελματικά μας δικαιώματα, αλλά περιφρονούμε, αν δεν παραβιάζουμε, τους νόμους του κράτους.
- Λέμε πως επιζητούμε τη δημοκρατία, αλλά ασκούμε τον τραμπουκισμό για την επιβολή ωμής ισχύος.
- Διακηρύσσουμε την αξιοκρατία, αλλά εμπεδώνουμε την κατεδάφιση των αξιών και την ισοπέδωση, αν όχι τον εξοβελισμό, των αξιών.
- Διακηρύσσουμε πολιτικές υπέρ των αδυνάτων, αλλά στην πράξη υπηρετούμε την πελατειακή διακυβέρνηση που συχνά αλώνει και το πανεπιστήμιο. Οι έκτατες εξεταστικές και οι αθρόες μετεγγραφές αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιας άλωσης.
- Μιλάμε για δωρεάν παιδεία και ίσες ευκαιρίες, και με ευκολία τασσόμαστε κατά της ταξικής παιδείας, αλλά διαλύσαμε το δημόσιο λύκειο και χτίσαμε στη θέση του ένα αλλοπρόσαλλο σύστημα ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων και ιδιαίτερων μαθημάτων. Ένα σύστημα πανάκριβο και εν πολλοίς ενταγμένο σε πλαίσιο μαύρης οικονομίας. Και επιπλέον, αν υλοποιηθούν οι πρόσφατες κυβερνητικές εξαγγελίες, περιμένουμε την αμεσότερη μεταφορά του προβλήματος στα πανεπιστήμια, με πιθανότερη συνέπεια τη διάλυση όσων έχουν μείνει όρθια.
- Διακηρύσσουμε πως επιζητούμε την κριτική σκέψη, αλλά το εξεταστικό μας σύστημα για την εισαγωγή στα πανεπιστήμια το κατεδαφίσαμε ωθώντας τα παιδιά μας σε διαζύγιο με τη σκέψη, αντικαθιστώντας τη με απομνημόνευση μερικών δεκάδων σελίδων.
- Διακηρύσσουμε τη συλλογικότητα, αλλά πολεμάμε τη συνεργασία έξω από τον σκληρό πυρήνα της παρέας μας.
- Μιλάμε για πρόοδο αλλά πολεμάμε και μπλοκάρουμε κάθε αλλαγή.
- Είμαστε υπέρμαχοι της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και προτάσσουμε την έννοια του ακαδημαϊκού ασύλου, αλλά ενδιαφερόμαστε μόνο για την υπερίσχυση και επιβολή των δικών μας ιδεών με κάθε τρόπο, καλυπτόμενο πάντα από «άσυλο».
- Λέμε πως το Ίδρυμά μας είναι πνευματικό, καλλιεργεί την έρευνα για την αναζήτηση της επιστημονικής αλήθειας και ασκεί τον ορθολογισμό, αλλά συχνά προσκολλιόμαστε σε δόγματα και στερεότυπα, και κατασκευάζουμε παραμύθια για να μην αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα που δεν μας αρέσει.

Συγχωρήστε με αν διάλεξα αυτή τη γιορτινή μέρα να τονίσω τις δυσάρεστες πτυχές της Σχολής μας και της ελληνικής κοινωνίας. Όμως, έχετε μάθει μέσα από τις σπουδές στη Σχολή μας ότι οφείλουμε να εντοπίζουμε και να μελετούμε της αστοχίες στα έργα μας. Έτσι, την αναφορά μου στα αρνητικά δεν τη θεωρώ μεμψιμοιρία αλλά ένα στοιχείο αισιοδοξίας για ένα καλύτερο αύριο. Που θα έρθει αν εγκαταλείψουμε αρνητικές ιδέες και πρακτικές, όπως αυτές που ανέφερα, και αν αναζητήσουμε με ειλικρίνεια και χωρίς υποκρισία θετικές αξίες, σαν κι αυτές που επίσης ανέφερα. Και που αυτό το αύριο αφορά όλους μας, και εμάς που παραμένουμε στο ΕΜΠ και εσάς που αποφοιτήσατε.

Αγαπητοί μας απόφοιτοι, σας συγχαίρω και σας εύχομαι καλή συνέχεια στην επαγγελματική και την προσωπική σας ζωή, και καλή τύχη!

Δημήτρης Κουτσογιάννης
Κοσμήτορας, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ
19/20-12-2016